

PARGAMIN (32) *sb m*

pargamin, [pergamin].

Oba a jasne (w tym w pierwszym 1 r., w drugim 2 r. błędne znakowanie); e z tekstu nie oznaczającego pochyleń.

sg N pargamin (8). ◇ G pargaminu (4). ◇ D pargaminowi (1). ◇ A pargamin (3). ◇ I pargamin(e)m (3). ◇ L pargaminie (11). ◇ pl N pargaminy (1). ◇ A pargaminy (1).

Sł stp: pargamień, pargamin, Cn notuje, Linde XVIII w.: par.

Cienko i gładko wyprawiona skóra zwierzęca, najczęściej owcza, cielęca lub kozia, stosowana głównie jako materiał pisarski; membrana Murm, Vulg, Mącz, Cn; pergamenum Murm, Mącz, JanStat, Cn; diphthera, membrana Pergami reperta, membrana scriptoria ex pellibus animalium facta, membranula, Pergamena charta a. membrana, tergus ovillum Cn (32): Murm 191; zathkać wierzch [sklenicy] dobrze miechierzyną albo pargaminem FalZioł II 2a; Iełzczę fie nie wżech [twoich grzechów] śpifało/ Bo párgáminu nie sftało BielKom Dv; Mącz 214d, 215a, 291b; iż lepfzy ieft ząwždy żywy głos niż zdechła fkorá czo ią ná párgámin wypráwuią. RejZwierc 15v, 197v; WujNT 97; których [dwunastu groszy] Sędzia cztérzy/ Podfędek cztérzy/ á Piáraz cztérzy zá wołk/ párgámin/ y pracą mieć będą SarnStat 1158; CiekPotr 61.

W porównaniu (1): [srebro] ieft rzecz miękka ktora ieft łączna ku rozwiedzeniu na cienkie blańki iakoby pargamin FalZioł III 34d.

Zwrot: »pisać, (na)pisany, pismo na pargaminie; pargamin pisany« [szyk zmienny] (1:2:1;1): przyniofła [Sybilla] dzyewięć kfiąg piánych ná párgáminie BielKron 133v; Palimpsestus, [...] Párgamin skrobány á zás z nowu piány. Mącz [273]c; GrzepGeom L3; RejZwierc 197v; Więc ie [fraszki] ná párgáminie nadobnie piáno/ A niektóre y złotem prochem połypano. KochFr 79.

Wyrażenia: »karta pargaminu« (1): Scheda item, Kártá pápiery álbo párgáminu/ cedulka Mącz 371c.

praw. »list na pargaminie« = litera in pergameno JanStat (3): á takie listy fadowé ná párgáminie Piárze Ziémfcy powinni będą wydáwac potrzebiącym. SarnStat 1158, 326, 1158; [list na pargaminie od urodzenia InwMieszcz 1579 nr 225].

Szereg: »papier i (albo (też)) pargamin« = pergamenum et papyrus JanStat [szyk 2:1] (3): Scheda, Skóra z drzewá á zwłafzczá z brzozowego których przed czáfy miáło pápiery álbo też párgáminu vżiwano. Mącz 371c, 371c; SarnStat 563.

Przen: Tekst zapisany na pargaminie (9) : Opończę ktorąm zołtháwił [...] przynieś mi z łobą/ y kxięgi/ á nawięcey párgámin. Leop 2.Tim 4/13; Mam iełzczę drugi obyczay mierzánia Lanu/ ná tymże párgáminie com go przedtym wfpóminał. GrzepGeom M2, L3 [2 r.]; WujNT 2.Tim 4/13.

a) Dokument, akt prawny (4) : RejZwierc 198; Ná co [na unię Polski i Litwy] przodkowie twoi/ ácz grunt záłożyli/ Ale tobie twoię część przedsię zołtáwili. Bo co waży párgámin/ y gełté pieczęci Przy piłmie záwiefzoné/ iełli niémałz chęci? KochProp 15; [złodzieje gruntów] Táiemnie wieždźaią ftárodawnych gránic/ Párgáminy/ pieczęci dawne v nich zá nic. KlonWor 4.

Szereg: »papier albo pargamin« (1): gdyż wszystkie swobody nasze należą na wierze krolow IchM, ktorej pewnie dufamy, a tego dufność papierem albo pargaminem a woskiem pod pieczęcią koronną nam potwierdzają *Diar* 73.

Cf **PARGAMINA**

ZCh